

Магістр 2 курсу
фінансового факультету ХНЕУ

РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ БЮДЖЕТУ ЖОВТНЕВОГО РАЙОНУ М. ХАРКОВА

Анотація. Розглянуто метод зіставлення як найбільш оптимальний при оцінці фінансового стану місцевого бюджету. Проведено аналіз платоспроможності бюджету Жовтневого району міста Харкова.

Аннотация. Рассмотрен метод сопоставления как наиболее оптимальный при оценке финансового состояния местного бюджета. Проведен анализ платежеспособности бюджета Октябрьского района города Харькова.

Annotation. The method of comparison being the best in assessing the financial condition of the local budget is considered. The analysis of budget solvency of October district of Kharkiv is carried out.

Ключові слова: місцевий бюджет, фінансові ресурси, трансферти, доходи бюджету, рейтингова оцінка.

Одним із найважливіших чинників успішного управління бюджетними ресурсами є здійснення комплексної оцінки фінансового стану місцевого бюджету, що за своїм змістом відображає підсумки фінансової діяльності виконавчих органів влади. Оцінка фінансового стану бюджету є неодмінним елементом бюджетного процесу при проведенні підсумків процесу виконання бюджету.

Питання функціонування місцевих бюджетів знайшли своє відображення в роботах багатьох вітчизняних вчених: Алексєєва І. В. [1], Зенченко С. В., Коритько Т. Ю., Луїної І. О., Василика О. Д. [2], Єфименко Т. І., Кондусової Л. Ф. [3], Чугунова І. Я. [4] та ін.

Для проведення оцінки фінансового стану використовуються певні методи та інструментарій. Найбільш розповсюдженим є метод зіставлень, при якому фактичні показники можна порівнювати з прогнозними або очікуваними показниками для виявлення відхилень від прогнозу.

Автор розглядає оцінки фінансового стану бюджету Жовтневого району з використанням таких фінансових коефіцієнтів:

1) коефіцієнт самостійності. Чим вищий коефіцієнт, тим більш незалежною є адміністративно-територіальна одиниця. Протягом 2009 – 2011 рр. відмічається його зниження (у 2011 р. – 0,045). Даний бюджет району досить залежний від бюджетів вищих рівнів, оскільки у відсотковому відношенні величина трансфертів до бюджету району в середньому становить 90 %;

2) коефіцієнт бюджетного покриття. Протягом досліджуваного періоду відзначається 2009 р., оскільки величина коефіцієнта найвища. Ситуація зниження коефіцієнта бюджетного покриття у 2010 та 2011 рр. обумовлена тим, що видаткова частина бюджету району з кожним роком динамічно зростає, а власні доходи знижуються;

3) коефіцієнт бюджетної забезпеченості. Протягом досліджуваного періоду спостерігається динаміка зростання даного показника з 1 009,51 грн у 2009 р. до 1 409,95 грн у 2011 р., що свідчить про досить позитивну тенденцію;

4) найкращий показник коефіцієнта заборгованості із заробітної плати у кредиторській заборгованості відмічається у 2009 р. – 0,2244, найгірший у 2011 р. – 0,7088. Тобто існує постійна тенденція збільшення частки заборгованості із заробітної плати в загальному обсязі кредиторської заборгованості бюджету, що є досить негативним явищем;

5) у період з 2009 по 2010 рр. спостерігається динамічне зростання недоїмки до бюджету, яка обумовлена досить складним становищем підприємств у цей період;

6) показник реального дефіциту бюджету склав 175 821,43 грн та відповідно 237 667,12 грн. 2011 р. відмічається профіцитом 154 547,79 грн за рахунок збільшення частки трансфертних надходжень до бюджету району;

7) протягом 2009 – 2010 рр. коефіцієнт стійкості бюджету знаходиться в межах норми, але в 2011 р. досить значне підвищення, що становить наслідок значного збільшення частки трансфертів у доходах місцевого бюджету;

8) протягом досліджуваного періоду частка дотацій вирівнювання знаходиться поза межею порогового значення, оскільки має місце значне скорочення власних доходів бюджету, як наслідок бюджет району фінансується за рахунок дотацій вирівнювання.

Як зазначалося, частка трансфертів у загальній сумі доходів бюджету Жовтневого району досить висока, близько 90 %. Розрахунок даного показника засвідчив високу частку трансфертів, та все ж на кінець 2010 р. спостерігаємо деяке зниження даного показника, а саме на 3 пункти відносно 2009 р. У подальшому на кінець 2011 р. знову збільшується частка трансфертів, що, у свою чергу, робить даний бюджет більш залежним від міського та державного бюджетів.

Виходячи із загального рейтингу платоспроможності бюджету Жовтневого району м. Харкова, платоспроможність у 2010 – 2011 рр. вища, ніж у 2009 р. На платоспроможність впливає об'єм дотації, одержаної з державного бюджету, своєчасне погашення боргу, відсутність заборгованості із заробітної плати. Збільшення протягом досліджуваного періоду дотацій вирівнювання, що одержуються з держбюджету, свідчить про тенденції

не створює стимулів для місцевих органів самоврядування щодо розвитку власної податкової бази, оскільки постійне збільшення трансфертних надходжень є пасивним інструментом впливу держави на формування місцевих бюджетів і фінансову залежність територій.

Наук. керівн. Петряев О. О.

Література: 1. Алексеев І. В. Бюджетна система : навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. / І. В. Алексеев, Н. Б. Ярошевич, А. М. Чушак-Голобородько. – К. : Хай-Тек Прес, 2007. – 375 с. 2. Василик О. Д. Державні фінанси України : підручник для студ. економ. спец. вищ. навч. закладів / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 606 с. 3. Кондусова Л. Ф. Бюджетний менеджмент : навч. посібн. / Л. Ф. Кондусова, В. І. Грачов, І. П. Отенко. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2005. – 248 с. 4. Чугунов І. Я. Бюджетний механізм регулювання економічного розвитку / І. Я. Чугунов. – К. : НІОС, 2007. – 488 с.